

דבר העורך

'תיקון המעשים'

מעשה שהיה: התקבלו תגובות רבות על הגיליונות האחרונים בעניני תפילין, במיוחד בנושא הפולמוס האם יש להעדיף רצועות שחורות משני צדדים, או לא. ונצטט מכתב מיוחד מאת **הרב ל. מ. שליט"א** אשר מבכה בלב כואב, על העובדה שרבים ושלמים לא שמים על לב, ומניחים תפילין כאשר התקלף שחרות הרצועות, והם בחשש פסול מהלכה למשה מסיני, ולא קיימו את המצות עשה דאורייתא של הנחת תפילין, וחשש ברכות לבטלה, וחלילה הם בכלל 'קרקפתא דלא מנח תפילין'.

ומספר: בדידי היו עובדא, לפני כעשרים שנה, כאשר עליתי יחד עם אלפי ישראל לצינן המצויינת באתרא קדישא מירון ביומא הדילולא דרשב"י זיע"א, שכחתי לקחת את התפילין, אחרי תפילת ותיקין ביקשתי לשאול תפילין, רוב התפילין שניסיתי לשאול הרצועות היו בחשש פסול, בסוף מצאתי אחד שהתפילין שלו היו בגדר 'כשרים לברכה', התפללתי בהם, וכאשר חזרתי לביתי הנחתי שוב תפילין מספק!

ומוסיף, הרי חובה גמורה מהלכה למשה מסיני להקפיד על שחרות הרצועות, ובפולמוס 'רצועות שחורות משני צדדים' הפוסקים שהעדיפו רצועות שאינם שחורות בתוככי הרצועה (משום: חדש אסור מן התורה, שלא לחדש הלכות, חציצה, ועוד) הכוונה באדם שיכול לעקוב באופן תמידי, ולוודא שלא נחסר שחרות הרצועות, ואם נחסר מתקנו מיד.

אבל אם יודע שיתעצל לבדוק וישכח לתקן, מסתבר שיותר חשוב להניח רצועות שחורות משני צדדים שהעור עצמו צבוע בתוככי הרצועה, כך שגם אם יתקלף קצת מהשחרות החיצונית, עדיין שחור בפנים, וכך בטוח שקיים מצוות תפילין כהלכה.

והעיד **אחד העוסקים במלאכת סת"ם שליט"א** שרוב הרצועות שאינם שחורות מצד לצד שמגיע אליו להחלפה, הם במצב של 'פסול מדינא' מקילוף השחרות, ונמצא שבימים האחרונים לפני ההחלפה לא הניחו תפילין כדין!

בברכת התורה

עקיבא יוסף לוי

נושא הגיליון

'קרוקס ביום הכיפורים'

חמש עינויים

חמישה עינויים: מבואר **במשנה** (יומא דף עג:) יום הכפורים אסור באכילה, ובשתייה, וברחיצה, ובסיכה, ובנעילת הסנדל, ובתשמיש המטה. ומבארת **הגמ'** (יומא דף עז.) שנעילת הסנדל הוא בכלל עינוי, ובתחילה דורשת **הגמ' מהפסוק** שנאמר בדוד המלך (שמואל ב טו, ל): **וְדוֹד עָלָה בְּמַעֲלָה הַיָּתִים עָלָה וּבֹזְכָה וְרָאשׁ לֹו חֲפוּי וְהוּא הֵלֵךְ יָחַף**, ויחף הכוונה מנעילת הסנדל. ובמסקנא נלמד **מהפסוק** (ירמיהו פרק ב פסוק כה): **מִנְעִי רַגְלְךָ מִיַּחַף וְגִרְוֹנְךָ מִצְמָמָה**. ומבואר **בשו"ע** (תריא סעיף א) **ומשנ"ב** (ס"ק ג, ושעה"צ שם), מלאכה אכילה ושתייה אסור מדאורייתא וחייב כרת. שאר עינויים אין חיוב כרת, ונחלקו הראשונים האם שאר עינויים אסורים מדאורייתא שהרי נלמד מהפסוק, או רק מדרבנן והפסוק אסמכתא בעלמא, ונפק"מ בספק, ולמעשה ראו להחמיר.

מה נקרא נעל: ובהמשך **הגמ'** (יומא דף עח.) שאיסור נעילת הסנדל הוא רק בסנדל של עור, אבל מותר ללבוש סנדל של שעם (מין גומא), היטיני (מין שעם), הוצי (פחות תמרים), דיבלי (עשבים), שכל אלו אינם בכלל מנועל, וכן מותר ללבוש סודרא אכרעיה. ולגבי 'קב החקיע' (קטועו רגל שלובש נעל ארוך על הגלגל). לכולי עלמא דינו כנעל ואסור לצאת בו ביום הכיפורים, ונחלקו תנאים האם אסור לצאת בו בשבת גזירה שמא יפול יבוא להעבירו ד' אמות בברשות הרבים.

נעל של חליצה: מבואר **במשנה** (יבמות דף קא.) שחליצה במנעל כשרה, ובאנפיליא פסולה. וביאר **רש"י** (שם) שמנעל הוא מעור רך, ואילו אנפיליא [גרביים] עשויה מבגד, והטעם שפסולה לחליצה, כי צריך דבר שמגין על הרגל כמבואר **בפסוק** (יחזקאל פרק טז פסוק י') **ואנעלך תחש'** שהוא מעור. ושואלת **הגמ'** (יבמות דף קב:) מהדין שאסור ללבוש אנפיליא

בתמונות: נעלי בד עם סוליה עשויה חבלים, שיוצרו במיוחד עבור מרן הגר"ש אלישיב זצ"ל, כיון שלא רצה ללבוש נעלי בד רגילים ביום הכיפורים.
נמסר על ידי נכדו חביבו הרה"ג ר' אריה אלישיב שליט"א.

לעילוי נשמת האשה הצדקנית
מרת דבורה בת שמחה ע"ה
ומרת רבקה בת דבורה ע"ה
ת.נ.צ.ב.ה.

שהוא יחף ואינו בכלל עיניו, ואף שאין למחות ביד המקליון, כיון שהשושן ורוב האחרונים מקילים בזה, מכל מקום מי שיכול נכון להחמיר וללבוש אנפילאות של בגד (גריביים) כנהוג. עוד מביא את דעת **האליהו רבה** (ס"ק ב) להחמיר בנעל מעץ אפילו אם אינו מודפת עור, וסומך דבריו משום שיטת **רבינו ירוחם וריא"ז** שהחמירו לאסור.

2. נעלי 'קרוקס' (Crocs)

נחלקו מורי זמננו האם מותר ללבוש 'נעלי קרוקס' ביום הכיפורים, האם הוא בכלל 'נעל' שאינו עיניו, או הוא בכלל 'אנפילאות' בד, שמותר לכתחילה? ובספר **הגיוני הפרשה** (ויקרא פרשת אחרי מות) ביאר הצדדים באריכות.

הצד להחמיר לכתחילה: הרי דעת רוב הראשונים **הרי"ף והרא"ש**, וכך נקטים הלכה **הטור והשו"ע** שרק נעל עור אסור, ושאר מינים מותר, ואם כן מותר ללבוש 'קרוקס' שעשוי מגומי ואינו עור, והוא בכלל ההיתר של שאר מינים אף שמיגן על הרגל. וכן לדעת **רש"י ותוספות** אסור נעל של עור ועץ, ומותר גמי ושעם, שיש 'קרוקס' שישו מגומי ודינו כגמי ושעם שותר. אף שכיום נעלי תענית נוחים למרות שאינם עור, יש להקל כדין איסטנים. ובנעלי בית יש עוד סברה להקל שאינם חופים את רוב הרגל. ורק בנעלי ספורט נהגו לאסור שעשוי ממש כמו נעל ויכול ללכת בו כל היום, אבל נעלי 'קרוקס' אין הולכים בו שעות רבות, כי אם קצת זמן כדי שלא יתכלך הגריביים, ואינו בכלל נעל.

הצד להחמיר: לדעת **הבעל המאור** כל נעל מיגן אסור, ולשיטתו אסור ללבוש 'קרוקס' שמיגן על הרגל כמו נעל. הרי **המשנ"ב** כותב שנוכח להחמיר כשיטת **הפנים מאירות והחתם סופר**, על פי דברי **הרמב"ם** לא ללבוש נעל שמיגן על הרגל ואינו מרגיש שהולך יחף. ואם כן יש להחמיר שלא ללבוש את ה'קרוקס' שמרגישים בו כמו נעל, וביחוד מסתבר לאסור בלבישת 'קרוקס מקורי' שהוא נוח ביותר ואין מרגישים בו כלל את הרצפה. ואין לסמוך בזה על שיטת הרי"ף והרא"ש שהתירו כל נעל שאינו עור, שהרי כבר נהגו לאסור 'נעלי ספורט' שכולו עשוי מחומרים סינתטיים כמו פלסטיק וגומי, וגם 'קרוקס' הוא בכלל מנהג זה לאסור. ועוד שגם אם מקילים בתשעה באב שיסודו בניהוג אבלות, אין נקל ביום הכיפורים שיסודו אסור נעילת הסנדל משום עיניו, ולפי כמה ראשונים האיסור מדאורייתא ויש להחמיר בו כפני דאורייתא לחומרא.

3. הוראות גדולי הפוסקים

מותר: לדעת הג"ה **אפרים גרינבלאט זצ"ל** (אסיפת יצחק י"ז אלול תשס"ח, "ט אלול תשס"ח) לגבי לבישת נעליים סינטטיים (כמו Crocs) ביום הכיפורים, הכלל היסודי הוא 'נעל אם יש בו עור אסור, ואם אין בו עור מותר'. ונעלי 'קרוקס' אף שהם בצורה של עור קרוקודייל (תנין) באנגליה נקרא קרוקודייל, והנעל מזכיר צורה של תנין ונקרא כשם התנין, ולכן טבעו סמל תנין על הנעל), אבל אין זה אלא שם בדין, שהרי אין שום עור בהם כלל, לכן מותר לנעול אותם ביום הכפורים.

המנהג להחמיר לכתחילה: לדעת **הגרש"ז אויערבאך זצ"ל** (הליכות שלמה יום הכיפורים פרק ה הלכה ט"ז) נעליים שנראות ממש כמו נעלי עור אסור ללבושם ביום הכיפורים מפני מראית העין. ונעליים שאינם של עור, אף על פי שהם נוחים ביותר, המנהג לילך בהם לכתחלה. וכפי שהעיד **אחד מתלמידיו שליט"א** ששלעצמו היה נוהג הגרש"ז ללכת בנעלי בד ללא כפפוק. טעם הדבר מבואר שם בהליכות שלמה (דבר הלכה אות לא), שאננים יש מחמירים כחומרת המשנ"ב שלא ללבוש נעליים נוחים שאינם עור עיניו כל כך, אך אין נחשבים כאיסטנים, שמבואר **ברמ"א** (תריד ט"ז) שמותר ללכת עם נעליים, ולכן אין אנו נוהגים חומרא בדבר.

וכתב **בפסקי תשובות** (סימן תריד ט"ק ד הערה 14), שמותר

ביום הכיפורים, הרי שדינו כנעל, ומתרתת הגמ' למסקנא, שהאיסור ללבוש אנפילאי ביום הכיפורים הוא רק בשל עור, ומה שאסור לחלוץ באנפילאי הכוונה באנפילאי של בגד.

1. שיטות הראשונים

רק נעל עור אסור: איסור נעילת הסנדל נאמר רק בנעל, והביא **הבית יוסף** (סימן תריד) מחלוקת הראשונים דלהלן מה ההגדרה של נעל. לדעת **הרי"ף והרא"ש** (יומא פרק ח סימן ז), רק מנעל של עור אסור, וכפי שהביא **הר"ן** (יומא פרק שמיני דף ב. ד"ה הלכך) את דעת הרי"ף שמותר ללבוש ביום כיפור כל נעל שאינו מעור, כמסקנת הגמ' (יומא דף עה). שמותר ללבוש נעל של שעם שאינו נחשב נעל, ואינו נאסר מצד שמיגן על הרגל, וכמסקנת הגמ' (יבמות דף קב:) לגבי לבישת אנפילאי ביום הכיפורים, שאסור ללבוש אנפילאי של עור, אך מותר ללבוש אנפילאי של בגד.

כל שמגן אסור: לדעת **בעל המאור** (הביאו הר"ן ביומא שם) כל מנעל המגן על הרגל אסור אפילו שאינו של עור, והוחיב כן מהמבואר בגמ' ביומא שאסור לקיטע לצאת בקב שלו כי הוא מיגן על רגלו נחשב נעל, גם לפי הצד שאינו מנעל לגבי שבת.

גם נעל עץ אסור: לדעת **רש"י** (יומא דף עח:) **ותוספות** (שם ד"ה הקיטע) כל מנעל של עור אסור, כפי שביא **הר"ן** (יומא פרק שמיני דף ב. ד"ה הלכך) שלדעת רש"י ביומא, נעל של עץ נקרא מנעל, ואסור ללבושו ביום הכיפורים, אך דברים אחרים אינם נחשבים מנעל ומותר ללבושם ביום הכיפורים. ובתוספות הוכיחו כשיטתם מדברי רבא, שמנעל של קיטע נקרא נעל ואסור ביום הכיפורים, אך נעל מגמי ומשעם ושאר מינים מותר.

להרגיש את קושי הארץ: מהלך מיוחד מופיע בדברי **הרמב"ם** (הלכות שביעת עשור פרק ג הלכה ז), וזה לשונו, 'אסור לנעול מנעל וסנדל אפילו ברגלו אחת, ומותר לצאת בסנדל של שעם ושל גמי וכיוצא בהן, וכורך אגד בגד על רגליו ויוצא בו שהרי יש הארץ מגיע לרגליו ומרגיש שהוא יחף'. הרי שיסודו הרמב"ם העתיק את שיטת הרי"ף שאיסור נעילת הסנדל נאמר רק בנעל של עור, ומותר בסנדל העשוי משעם ומגמי וכדומה, וכן מותר לכרוך בגד על רגליו ויוצא בו, 'שהרי קושי הארץ מגיע לרגליו ומרגיש שהוא יחף'. אלא שהרמב"ם מוסיף גדר שלא נזכר בגמ', 'שמרגיש קושי הארץ', ואם כן נעל של עץ שאינו מרגיש קושי הארץ דינו ליאסר, ו**בבית יוסף** כתב שדבריו סתומים.

על פי דברי הרמב"ם, נוקט **בשו"ת פנים מאירות** (חלק ב סימן כח), שעדים מקרוב באו שהולכים בתשעה באב וביום הכיפורים, נעליים מכיזת רגלו המדויקת ועשוי מלבד קשה, עם קע מוגבה בשולי הבעל לנוחות ההליכה כדרך נעלי עור, ומקריע שאסור ללכת בהם ביום הכיפורים שלא הוזכר ביום כיפור 'נעל' אלא 'עיניו', וכיון שאינו מרגיש שהולך יחף ולא מורגש קושי הארץ אינו עיניו כדברי הרמב"ם. ומוכיח כן ממה שמותר ללבוש סנדל של שיפה, ואסור ללבוש קב הקיטע העשוי מעץ, והחילוק הוא שקב הקיטע הוא בצורה של נעל, ואינו מרגיש קושי הארץ.

ההלכת: נפסק כשיטת הרי"ף והרא"ש, כפי שנוקט **הטור** (סימן תריד), **הבית יוסף** (סימן תריד), **השו"ע** (סימן תריד ט"ז) ו**פני עניים**, ו**החילוק** הוא שקב הקיטע הוא בצורה של נעל, אבל מנעל של שאר מינים מותר לצאת בהם אפילו ברשות הרבים.

וכתב **המשנ"ב** (שם ט"ז) שאם אינו עשוי מעור אינו נקרא מנעל אלא מלבוש. ונכון להחמיר כשיטת **הפנים מאירות והחתם סופר** (שעה"צ ס"ק ה) לא ללבוש נעל עשויה מלבד בצורת נעל רגילה, ומגינה על הרגל ואינו מרגיש כלל

אף שהם מחומר סינטטי הם בכלל האיסור.

מצדד להיתר: התרומת הדשן (סימן קמט) מכריע לגבי לעמוד ביום הכיפורים על כרים וכסתות של עור שהמקיל לצורך אל הפסיד, והמחמיר תבא עליו ברכה, והוכיח כן ממה שכתב א"ז דמותר לצאת במנעל קרוע ושיעור הקריעה אינו יודע. ואין הכוונה שקרוע בכף הרגל, אלא קרוע למעלה, וכיון שדמותר במנעל קרוע, כל שכן שדמותר לעמוד על גבי כלי עור. כי האיסור הוא רק נעל מעור רך שחופה את רגלו. וכן פסק הרמ"א שדמותר לעמוד על כרים וכסתות של עור, ומקום המקחמיר תבוא עליו ברכה. **ובמשנ"ב** (ס"ק ט) דברי הפר"ח שהסכים לדעת הרדב"ז שהובא **במגן אברהם** דאין כאן בית מחוש כלל.

לפי דברי הפר"ח כתב הגרי"מ **רובין שליט"א** ('היכלא' קובץ א עמוד עג, 'היכל הדעת' עמוד ע) יש לצדד להיתר לבישת 'קרוקס', שהרי אינו יושב טוב על הרגל של הלוכש. ויתכן שגם הפנים מאירות מודה להיתר ב'קרוקס' כיון שאינו חופה את כל הרגל. וכן דעת הג"ר **משה מרדכי קרפ שליט"א** (משמרת שמחות עמוד של) כיון שה'קרוקס' אינו חופה את רוב הרגל יש להקל כדעת הפר"ח.

והוסיף הגרי"מ רובין שמצד הסברא, נעלי 'קרוקס' אין מיועדים להליכה גמורה ואין עליהם שם מנעל טוב, אלא הם 'נעלי בית נוחות', ואף שיש הרבה אנשים שהולכים בהם בימות החול, בטלה דעתם שאינו אלא ענין זמני שנלקח מהנהגות הגויים, הגע עצמך אם יתחילו כל העולם ללכת בנעלי בית המכונים 'כפכפים', ודאי שלא יהיה עליהם שם מנעל טוב.

4. בלי נעלים

ללכת יחף: הב"ח מדייק מלשונות הראשונים שיש ללכת יחף ללא נעלים כלל, ומסיים וכן ראייתו מרובתי שהלכו יחף. וכתב **הביאור הלכה** (סימן תריד ז"ה או של בגד) שלא העתיק את דעת הב"ח להלכה, מכיון שהאחרונים הביאו את דעת המג"א והט"ז להקל. ובספר **הגיוני הפרשה** (ויקרא פרשת אחרי מות) ביאר שודאי כוונת הב"ח ללכת עם גרביים, ויחף פירושו בלי נעלים. ובספר **ארחות רבינו** (חלק ב עמוד רז) מובא **שהחזון איש והסתייפלער** החמירו ללבוש ביום כיפור גרביים בלבד. וכן נוהגים הרבה מתלמידי החזו"א. ומובא בספר **אמת ליעקב** (אורח חיים סימן תכו סעיף ב) מפי השמועה שכך נהג גם **החפץ חיים זצ"ל**. גם **הגרי"ש אלישיב זצ"ל** נהג כך בתחילה, אך לאחר שייצרו עבורו את הנעלים עם סוליה עשויה פחלים (מצו"ב תמונות), הלך עם נעלים אלו.

ללכת בנעלי בית וסנדלים, שהסוליה עשויה משכבה דקה של גומי, כיון שמרגישים את קושי הקרקע, אף שבבית נוהגים ללכת בהם כל ימות השנה, מכל מקום כיון שאין הדרך לצאת בהם לרחוב, מותר ללבושם ביום הכיפורים אף לכתחילה. והוסיף בשם **יצור הלכות המועדים** (עמוד קיא) שמותר אפילו עשוי מעור סינטטי שנראה כאילו הם נעלי עור, שאין לאסור משום מראית העין, כיון שמצויים הרבה בשוק.

מותר אך אינו מהודר: לדעת **הגרי"ש אלישיב זצ"ל** (קונטרס הרב תשרי עמוד נב אות א, וישמעאל משה יום כיפור עמוד רא, אשרי האיש או"ח חלק ג פרק כב אות ז) מצד הדין מותר ללבוש נעלי 'קרוקס' ביום הכיפורים, למרות שזה נוח, כיון שאינו עשוי מעור, אבל אינו מהודר ללכת בהם, כי לכתחילה צריך להרגיש את הקרקע בהליכתו. ולגבי נעלי גומי המכונים טניס הורה הגרי"ש אלישיב (הערות יומא דף עח), אף שאין נוקטים להלכה כשיטת הבעל המאור לאסור שאר מינים, מכל מקום אסור ללבוש ביום הכיפורים נעלי טניס כיון שהוא דרך וצורת מנעל עם עקב וסוליה ומיגן על הרגל.

אסור מחומרא: לדעת הג"ר **ניסים קרליץ זצ"ל** (חוט שני יום הכיפורים עמוד קלו) נעל רגילה שעשויה מעור סינטטי, אפשר שאסור מעיקר הדין, כי טעם האיסור בנעל מעור, הוא מפני שכך הצורה של נעל שתופסת את הרגל, וגם נעל מעור מזויף בצורת מנעל מניין שאין לו הגעל האסורה, ולפחות יהיה אסור משום החומרא לגבי נעליים העשויים מלבדים. וכן הדין לגבי נעלי בית שהמציאו בזמנינו שהם מאד נוחות לילך בהם, ואף יותר נוחות מנעל רגילה, יהיה אסור מצד החומרא הזו. (והעיד **אחד מנכדיו שליט"א** הבקי בספר חוט שני, מה שמבואר בחוט שני לאסור נעלי בית נוחות, הכוונה הייתה לנעלי 'קרוקס'. והוסיף להעיד עוד **אחד מנכדיו שליט"א**, כאשר התעורר הנושא, ביקש לבתו שתראה לו נעלי 'קרוקס', וכאשר הביאה לו נעלי 'קרוקס' פשוטות מאוד, נגע בהם ואמר שעל נעלים כללו לא התכון).

אסור: ולדעת הגר"מ **גרוס שליט"א** (קובץ פסקים ותשובות אלול תשרי עמוד קסח) נעלי קרוקס אם נוהג ללכת בו כל ימות השנה, מסתבר שאסור ללכת בהם ביום כיפור. ולדעת הג"ר **נתן קופשץ שליט"א** תלו במציאות, אם נעלי 'קרוקס' טווח נוחים כמו נעלים אסור, שבעצם שורש הדין הוא ללכת בלי נעלים כלל, וכל היתר בנעלים שאינם של עור כיון שאין להם נוחות וצורה של נעל, אבל בנעלים נוחות

סיכום הגיליון:

דינים העולים

- א. **חמישה עינויים:** ביום הכיפורים יש להתענות חמישה עינויים, מלאכה אכילה ושתיה דאורייתא, ברחיצה סיכה ונעילת הסנדל נחלקו הראשונים האם הוא דאורייתא או דרבנן.
- ב. **נעילת הסנדל:** בגמ' מבואר שאיסור נעילת הסנדל נאמר בנעל של עור, והקטיע לא יצא בקב שלו, אבל בשאר מינים מותר. אנפיליה של עור אסור, אנפיליה של בגד מותר.
- ג. **שיטות הראשונים:** נחלקו הראשונים והפוסקים בגדר איסור נעילת הסנדל, לדעת רוב הראשונים הרי"ף והרא"ש אסור רק נעליים מעור, לדעת בעל המאור כל שמגן על הרגליים אסור, לדעת רש"י ותוס' גם נעל עשוי עץ אסור, לדעת הרמב"ם יש תנאי שירגיש קושי הרצפה. לדעת הב"ח צריך ללכת יחף ללא נעליים כלל רק עם גרביים.
- ד. **הלכה:** הטור והשו"ע נוקטים להלכה שהאיסור רק בשל עור אבל שאר מינים מותר. במשנ"ב נוקט לחוש לשיטת הפנים מאירות והחתם סופר לאסור נעל עשוי לבד שעשוי כצורת נעל רגילה ואינו מרגיש קושי הרצפה ואין למחות ביד המקלטים.
- ה. **נעלי טניס:** בנעלי טניס העשוי מעור סינטטי נאמרו השיטות הבאות, יתכן שאסור מעיקר הדין כי הוא ממש כמו עור, ובוודאי שאסור משום חומרא של הפנים מאירות. אסור משום מראית העין.
- ו. **'קרוקס':** לגבי נעלי 'קרוקס' שנוח מאוד ללכת בהם, נחלקו דיני פוסקי זמננו, ונאמרו השיטות הבאות מותר לכתחילה, אינו מהודר, אסור בתורת חומרא, אסור מדינאי.
- ז. **יחף:** הב"ח מחמיר ללכת יחף ללא נעלים רק עם גרביים, הביאור הלכה נוקט כדעת המ"א והט"ז שהקילו בזה. החזון איש והקהלות יעקב נהגו ללכת ללא נעלים כלל כדעת הב"ח.

משיב כהלכה

ההגרלה השבוע על 100 שקל במזומן

שאלה: האם מותר לקשור סכך באזיקונים, כדי שלא יעוף ברוח?

מקורות: כתב המשנה ברורה (סימן תרכט ס"ק כו) 'לקשור הסכך עצמו בכלונסאות חבילים ראוי לזהר לכתחילה כיון שקושר הסכך שאינו גידולי קרקע, כיון שהסכך מונח היטב, וקושר רק כדי שלא יעוף ברוח, או שכלל אופן אין לקשור? האם אזיקון בגדר כלי שמקבל טומאה? ועיין שבת הלוי (חלק ט סימן קלז), חוט שני (סוכות עמוד רי), שלמי תודה (סוכות עמוד שלו).

במדור זה מופיע שאלה שבועית בנושא הגיליון הבא, כל מי ששולח תשובה מובחרת על השאלה נכנס להגרלה! ההגרלה על דעת רבני המפעל. התשובות הנכונות ישולבו במידת האפשר בגיליון הקרוב. ניתן גם לענות בעילום שם, בלי להיכנס להגרלה.

נא להעביר את התשובות עד יום ראשון הקרוב בערב (תשובה שתגיע אחרי יום ראשון תכנס להגרלה הבאה). בצירוף פרטי המשיב (שם, טלפון, מקום לימוד), באחת מהאפשרויות הבאות:

1. בקו 'הילכתא' טלפון 02-5377085 שולחן 4
2. בעמדות 'נדרים פלוס' ו'קהילות', קופת 'הילכתא' גיליון 'עומק הפשט'
3. בחדר 'קול הלשון', ישיבת מיר ירושלים, תיבת 'הילכתא'
4. בפקס מספר 1532-6507823
5. במייל 5047867@gmail.com

הזוכה בהגרלת גיליון 280 על סך 100 ש"ח האברך החשוב הרב יוסף משה ברגמן שליט"א כולל 'מגדל עוז' מודיעין עילית

מדור זה הוקדש השבוע לעילוי נשמת האשה הצדקנית מרת פרבין בת מונס ע"ה נלב"ע כ"ד טבת ת.נ.צ.ב.ה.

בית הוראה הילכתא

קרוקס ברשות הרבים

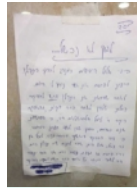
שאלה: האם מותר ללכת עם נעלי קרוקס או נעלי בית ברשות הרבים במקום שאין עירוב כדון, בשבת וביום כפור? תשובה: נחלקו בזה פוסקי זמנינו. בחוט שני (חלק ד עמוד קכח) כתב שבעלי בית שאינם תפוסים על הרגל צריך להזהר מללכת בהם בשבת ברשות הרבים ובפרט ביום כיפור, והוסיף שמועיל להדק את הנעלי בית עם גומי סביב הרגל.

מאידך בשו"ת אור לציון (חלק ב פרק כג אות ד) התיר לצאת בנעלי בית בשבת אף במקום שאין עירוב. וביאר בהערה שמדברי הרמ"א (סימן שא סעיף טז) מוכח שלצאת בנעלי בית לרה"ר הדבר שנוי במחלוקת, ולא מביעיא במקום שיש עירוב, שודאי שיש להקל, אלא אף במקום שאין עירוב יש להקל בזה, כדון ספיאק דרבנן לקולא, שאף במקום שאין עירוב אין זה ודאי רשות הרבים. בשמירת שבת כהלכתא (פרק יח הערה כג) כתב שיש בזה מחלוקת אחרונים.

ולדעת הגר"מ און 'היכלא' קובץ א עמוד עג, ארחות שבת פרק כח הערה (רו) מולת' לצאת בקרוקס לרשות הרבים ביום הכיפורים.

עדכוני הלכה

בדיקת תפילין

מעשה שהיה: אברך מסר את תפיליו המהודרות לבדיקה והתברר שהפרשויות הוכנסו לבית שלא כסדרן, ונמצא שלא הניח תפילין בהידור מעולם. במכתב שפרסם הוא כותב "אין לשער את העגמת נפש המרובה, כי זוהי הבדיקה הראשונה מהבר מצוה. ויהיה פרסום זה מקצת כפרה ויראה כל אחד כמה חשובה הבדיקה". חשוב לציון את הוראת הגר"ש איועריבאן זצ"ל (הליכות שלמה תפילה פרק ד אות לו) שבתפילין המהודרות כיום כל זמן שאין סיבה מיוחדת אין נוהגים לבדוק, ואדרבה על פי רוב מצויים תקלות ממה שנפתחו ותיקנום מחדש.

נושא הגיליון הבא:

'קשירת סכך באזיקונים'

טלו חלק בזיכוי הרבים העצום, והשתתפו בהוצאות הגיליון הבא

הגיליון נועד לעורר את לב הלומדים, נא לא לסמוך על הדברים הלכה למעשה בלי לעיין במקורות

אפשרות להנצחה לע"ג, לרפו"ש, וכדומה.

ניתן לשלוח רעיונות ותיקונים, חספות והערות, להגדיל תורה ולהאדירה.

אפשר לתרום עבור הוצאת הגיליונות בעמדות הממוחשבות של 'נדרים פלוס'

'קהילות' ברחבי הארץ, תחת המדור 'קופות נוספות' לפי החיפוש: 'עומק הפשט'.

הילכתא

לדעת לחיות כהלכה

גיליון שבועי עומק הפשט

שיעורים וימי עיון

בית הוראה טלפוני

בירורי הלכה אקטואליים

קו מידע הלכתי

חוברות הדרכה

מכון הילכתא 02-535-0-535

מענה אנושי בית הוראה מערכת הגיליון

קו מידע הלכתי

02-5377-085

לקבלת הגיליון במייל: 5047867@gmail.com

פקס: 02-6507823

ניתן להאזין לשיעורים, הודעות, עדכונים, רישום להגרלות, ועוד...